ger, som strider mod fællesskabsretten, bevirker ikke, at foranstaltninger, som et offentligt organ i en medlemsstat har truffet i samme hensigt, må anerkendes som forenelige med forordning nr. 123/67.

5. Forordning nr. 123/67, navnlig artikel 2 og 13, skal fortolkes således, at foranstaltninger, der er truffet af nationale myndigheder med henblik på kontingentering af slagtning af fjerkræ, er uforenelige med disse bestemmelser.

I sag 111/76

angående en anmodning, som i medfør af EØF-traktatens artikel 177 af Gerechtshof Amsterdam, afdelingen for økonomiske sager, er indgivet til Domstolen for i den sag, som verserer for nævnte ret mellem

OFFICIER VAN JUSTITIE (anklagemyndigheden)

og

BEERT VAN DEN HAZEL

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af EØF-traktatens artikler 30-37 og Rådets forordning nr. 123/67/EØF af 13. juni 1967 (EFT 1967, s. 57; org.ref. JO 117 af 19. juni 1967, s. 2301),

afsiger

DOMSTOLEN

sammensat af: præsidenten H. Kutscher, afdelingsformændene A. M. Donner og P. Pescatore, dommerne J. Mertens de Wilmars, M. Sørensen, A. J. Mackenzie Stuart, A. O'Keeffe, G. Bosco og A. Touffait,

generaladvokat: H. Mayras
justitssekretær: A. Van Houtte

følgende

DOM

Sagsfremstilling

Forelæggelsesdommen og de indlæg, der er indgivet i henhold til artikel 20 i statuten for EØF-Domstolen, kan sammenfattes således:

I — De faktiske omstændigheder og retsforhandlingernes forløb

Appelindstævnte i hovedsagen, som driver et fjerkræslagteri, er blevet tiltalt og dømt i første instans af afdelingen for politisager af økonomisk art ved Arrondissementsrechtsbank Haarlem for at have overtrådt artikel 2, stk. 1 i Verordening Produktie Slachtpluimveesector 1974 (anordning om produktion af fjerkrækød). For at imødegå et prisfald på fjerkrækød i 1974 som følge af en overproduktion, forbød denne bestemmelse indehaveren af et fjerkræslagteri i tidsrummet fra den 1. juli 1974 til den 1. januar 1975 at slagte en større mængde kyllinger end den mængde kyllinger i levende vægt, som Produktschap voor Pluimvee en Eieren (organ under den offentligretlige erhvervsstyring med retsanordnende myndighed herefter benævnt »Produktschap«), der forestår reguleringerne inden for denne sektor, har tildelt ham. Anklagemyndigheden, der som følge af Domstolens dom af 30. oktober 1974 (sag 190/73, *Van Haaster,* Sml. s. 1123) nærede tvivl om ovenfor anførte bestemmelsers forenelighed med fællesskabsretten ankede dommen fra afdelingen for politisager af økonomisk art. De fællesskabsbestemmelser, der eventuelt er overtrådt, er dels forordning nr. 123/67/EØF af 13. juni 1967 (EFT 1967, s. 57; org.ref. JO 117 af 19. juni 1967, s. 2301) om en fælles markedsordning for fjerkrækød, dels traktatens artikler 30-37 vedrørende ophævelse af kvantitative restriktioner mellem medlemsstaterne. Forordning nr. 123/67 indeholder en importafgiftsordning og en eksportrestitutionsordning, men ingen hjemmel til interventionsforanstaltninger på markedet. Forordningens artikel 2 bestemmer dog, at Rådet kan træffe foranstaltninger »for i erhvervslivet at fremme sådanne initiativer, som kan lette tilpasningen af udbuddet til markedets krav med undtagelse af initiativer, der vedrører tilbagetrækning fra markedet«.

Gerechtshof Amsterdam, hvortil sagen var blevet indanket, anmodede ved dom af 28. oktober 1976, registreret på Domstolens justitskontor den 24. november 1976, Domstolen om en præjudiciel afgørelse af følgende spørgsmål:

»Strider bestemmelserne i 'Verordening Produktie Slachtpluimveesector 1974' udstedt af 'Produktschap voor Pluimvee en Eieren' mod forordning nr. 123/67/EØF af 13. juni 1967 fra Rådet for De europæiske Fællesskaber om en fælles markedsordning for fjerkrækød eller mod EØF-traktatens artikler 30-37?«

Kommissionen og den nederlandske regering har indgivet skriftlige indlæg i henhold til artikel 20 i protokollen vedrørende statutten for EØF-Domstolen.

På grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten har Domstolen besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisførelse.

II — Indlæg indgivet i henhold til artikel 20 i protokollen vedrørende statutten for EØF-Domstolen

A — Kommissionens indlæg

Inden Kommissionen tog stilling til det præjudicielle spørgsmål redegjorde den for fællesskabsbestemmelserne for fjerkrækød, for markedsforholdene i 1974 og de relevante nederlandske bestemmelser.

— Fællesskabsbestemmelserne

Rådets forordning nr. 123/67/EØF af 13. juni 1967 om en fælles markedsordning for fjerkrækød karakteriseres af, at den ikke indeholder hjemmel til interventionsforanstaltninger på markedet. Såvel Rådet selv som Kommissionen skønnede i en meddelelse af 23. januar 1967, at indførelsen af en interventionsmekanisme i dette ords egentlige forstand ikke var påkrævet: a) fordi det drejede sig om en produktion, der ikke stod i forbindelse

med jordbrug; b) fordi strukturen og produktionsformerne og afsætningen i den pågældende sektor navnlig i kraft af virksomhedssammenslutning, ville udvikle sig til en »industrialisering« af arbejdsprocesserne og c) på grund af produktionsomkostningernes særlige karakter. De variable omkostninger udgjorde nemlig 74-80 % af de samlede omkostninger, således at et produktionsfald som følge af en nedgang i efterspørgslen automatisk ville medføre et fald i de variable omkostninger.

Artikel 2, stk. 1 i forordning nr. 123/67 bestemmer dog, at Rådet kan træffe fællesskabsforanstaltninger »for i erhvervslivet at fremme sådanne initiativer, som kan lette tilpasningen af udbudet til markedets krav med undtagelse af initiativer, der vedrører tilbagetrækning fra markedet«. Sådanne fællesskabsforanstaltninger er dog ikke blevet udstedt.

— Markedssituationen i 1974

Prisfaldet i 1974, som følge af en øget produktion, medførte tab for producenterne af konsumkyllinger.

For at bøde herpå anordnede Kommissionen i 1974 højere eksportrestitutioner og opfordrede samtidig de pågældende erhvervskredse til også at træffe foranstaltninger, for at markedet kunne blive mere stabilt. I erhvervslivet var der enighed, om, at et fald i produktionen på 10 % i 1974 var nødvendigt, hvilket i praksis skete ved, at produktionen i anden halvdel af 1974 nedsattes med 20 %.

— Bestemmelserne i den nederlandske lovgivning

Mens i de øvrige berørte medlemsstater de virksomheder, der repræsenterede hele eller næsten hele produktionen af dybfrosne kyllinger besluttede frivilligt at tilslutte sig denne produktionsindskrænkning med eller uden offentlig støtte, intervenerede myndighederne i Nederlandene direkte, bl.a. ved en af »Produktschap« udstedt anordning om produktionen af slagtefjerkræ i året 1974.

I denne anordning fastsættes der for hvert fjerkræslagteri en månedlig slagtekvota for perioden fra 1. juli 1974 til 1. januar 1975. Kvoten var 80 % af vægten af levende kyllinger, som var slagtet i en bestemt referenceperiode. Overskridelse af denne kvota var strafbar.

Kommissionen har anført, at de stillede spørgsmål, der går ud på at fastslå, om en national lovbestemmelse strider mod fællesskabsretten, egentlig ikke kan antages til realitetsbehandling inden for rammerne af en præjudiciel procedure. Kernen i disse spørgsmål er imidlertid, om forordning nr. 123/67 eller traktatens artikler 30-37 skal fortolkes således, at de forbyder nationale ordninger, som kvantitativt begrænser produktionen af fjerkrækød.

— Vedrørende forordning nr. 123/67

Den i forordning nr. 123/67 indførte markedsordning regulerer ikke alene handelen med de heraf omfattede produkter, men indeholder også bestemmelser, som indvirker på produktionen og gælder for dette stadium eller i hvert fald foreskriver, at der kan træffes fællesskabsforanstaltninger til regulering af produktionen (artikel 2). At der for tiden ikke findes fællesskabsinterventioner på produktionsstadiet er ikke udtryk for et ønske om at overlade kompetencen på dette område til de nationale myndigheder, men er udtryk for et bevidst valg af en fællesskabspolitik, hvis grundlag er forholdet mellem udbud og efterspørgsel og de pågældende virksomheders initiativ.

Rådets beslutning om ikke inden for rammerne af forordning nr. 123/67 at indføre en interventionsordning for fjerkrækød er et klart udtryk for, at medlemsstaterne ikke hver for sig kan indføre nationale interventionsordninger, som skaber konkurrenceforvridninger og strider mod forbudet mod forskelsbehandling i traktatens artikel 40, stk. 3.

Efter Kommissionens opfattelse gælder den samme begrundelse også for restrik-

tioner, der pålægges produktionen i denne sektor. En så direkte intervention fra de nationale myndigheder strider imod det i forordning nr. 123/67 udtrykte ønske om at lade de berørte sektorer selv være ansvarlige for, at produktionen tilpasses markedsforholdene. Begrundelserne for ikke at anvende fællesskabsinterventioner og hermed heller ikke nationale interventionsforanstaltninger gælder også for begrænsninger i produktionen.

Det fremgår af de valg, som Kommissionen og Rådet har foretaget, ved indførelse af en markedsordning inden for denne sektor, at initiativet til en normalisering af priserne overlades til kræfter, der er deltagere i selve produktionsforløbet. Dette forklarer, at aftaler mellem producenterne om frivillig begrænsning er mindre kritisable end en myndigheds intervention, fordi producenterne, selv om de måske ikke indgår i produktionskræfterne, så dog er et vist udtryk herfor.

Den omstændighed, at der ikke er truffet foranstaltninger for i erhverslivet at fremme initiativer, som kan lette tilpasningen af udbuddet til markedets krav (artikel 2 i forordning nr. 123/67) indebærer ikke, at medlemsstaterne kan træffe ensidige foranstaltninger om begrænsning af produktionen. I det højeste kan medlemsstaterne træffe foranstaltninger for at fremme sådanne initiativer som anført i ovenfor nævnte artikel 2, stk. 1 gennem støtte med overholdelse af de i traktatens artikler 92 og 94 angivne betingelser.

— Vedrørende forbudet mod kvantitative restriktioner (traktatens artikler 30-37)

Skønt traktatens bestemmelser om kvantitative restriktioner og foranstaltninger med tilsvarende virkning kun sigter til foranstaltninger, der vedrører handelen, er det faktisk et spørgsmål, om de ikke også finder anvendelse på produktionsbegrænsninger. En begrænsning i fjerkræslagteriernes produktion kan nemlig ikke alene have indvirkning på eksporten af fjerkrækød, men også på handelen med navnlig indførslen af kyllinger og æg.

Kommissionen har med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt produktionsbegrænsningerne er i strid med den pågældende markedsordning, anført, at det af Domstolens retspraksis fremgår, at traktatens forbud mod kvantitative restriktioner eller foranstaltninger med tilsvarende virkning ikke længere spiller nogen selvstændig rolle, så snart som det konstateres, at en national restriktiv produktionsforanstaltning strider mod bestemmelserne i en fælles markedsordning.

Domstolen har allerede understreget, at der ved bedømmelsen af, hvorvidt nationale lovbestemmelser er forenelige med artiklerne 30-34, skal tages hensyn til såvel den faktiske som retlige sammenhæng, hvori de nævnte nationale bestemmelser gælder.

Kommissionen har navnlig henvist til dom af 30. oktober 1974 (sag 190/73, *Van Haaster,* Sml. 1974, s. 1123). Det fremgår af denne dom, at produktionsrestriktioner snarere skal fortolkes i lyset af samtlige bestemmelser i en fælles markedsordning end i lyset af traktatens artikler 30-34, også selv om disse artikler ved en særlig bestemmelse i en landbrugsordning skulle finde anvendelse på vedkommende markedsordning. Domstolens afgørelser vedrørende nationale maksimalpriser (Domstolens dom af 26. 2. 1976, sag 65/76, *Tasca,* Sml. 1976, s. 291); dom af 26. 2. 1976 i sagen *Sadam,* forenede sager 88-90/75, Sml. 1976, s. 323), hvori der sondres dels mellem foreneligheden med markedsordningen, dels med artikel 30, angår derimod en anden situation, nemlig tilfælde, hvor en maksimalpris ikke i sig selv er uforenelig med markedsordningen. I et sådant tilfælde kan medlemsstaterne inden for rammerne af deres almindelige økonomiske politik fortsat regulere visse sider af produkternes fremstilling eller afsætning.

Kommissionen har konstateret, at for fjerkrækøds vedkommende spiller forbudet mod kvantitative restriktioner og foranstaltninger med tilsvarende virkning ikke nogen selvstændig rolle over for de nationale foranstaltninger om produktionsbegrænsning. Disse nationale foranstaltninger er forbudt, fordi de strider mod forordningen om markedsordningen. Hvis Domstolen skulle finde, at disse nationale foranstaltninger ikke er forbudt i kraft af markedsordningen, men falder ind under de kompetencer, som fællesskabsretten udtrykkeligt eller stiltiende har overladt til medlemsstaterne, må det efterprøves, om disse foranstaltningers restriktive virkning på den frie varebevægelse overskrider rammerne for tilladte virkninger af sådanne nationale lovbestemmelser. Dette ville være tilfældet, hvis denne restriktive virkning ikke stod i et rimeligt forhold til det tilsigtede mål, eller hvis dette mål kunne nås ved mindre restriktive foranstaltninger.

En sådan restriktiv virkning vil kun foreligge, hvis foranstaltningerne om begrænsning af produktionen ledsages af foranstaltninger i afsætningsleddet, hvilket ikke er tilfældet i den foreliggende sag.

Kommissionen har foreslået at svare den nationale ret således:

»Markedsordningen for fjerkrækød og ganske særlig forordning nr. 123/67/EØF udelukker nationale ordninger, der kvantitativt begrænser produktionen af fjerkrækød«.

B — Den nederlandske regerings indlæg

Ifølge den nederlandske regering skal årsagen til den nuværende sag søges i Domstolens dom af 30. oktober 1974, 190/73, *Van Haaster,* som allerede er nævnt. Det er på baggrund af denne dom, at anklagemyndigheden ankede første instansens domfældelse af tiltalte. Sagen rejste nemlig det spørgsmål, om ordningen fra 1974, der indførtes inden dommen i sagen Van Haaster, ikke også stred mod Fællesskabets markedsordning.

Den nederlandske regering har redegjort for fjerkræslagteriernes vanskeligheder i 1974 og forklaret, at det i Nederlandene er normalt, at en aftale om produktionsbegrænsning mellem de pågældende erhvervskredse sker i offentligretligt regi. Sådan forholder det sig også med hensyn til »Produktschap« for fjerkræ og æg, som på denne nederlandske sektors vegne har medvirket ved og deltaget i den internationale forhandling. Den omstændighed, at »Produktschap« har benyttet sine offentligretlige beføjelser til at gennemføre aftalen ændrer intet i det faktum, at initiativet til begrænsningen i slagtningen er taget af europæiske erhvervskredse på området. Den nederlandske regering har anført den vigtighed, som Rådets forordning nr. 123/67 tillægger nødvendigheden af at fremme udbudets tilpasning til markedets behov (4. betragtning). Det fremgår af forordningens artikel 2, stk. 1, at initiativet til en sådan tilpasning er overladt det berørte erhvervsliv. Den foreliggende ordning adskiller sig fra den nationale ordning, som var sagsgenstand i sag 190/73 (Van Haaster), ved ikke at indeholde kvalitetsnormer, som Domstolen i sin bedømmelse af den pågældende ordnings restriktive virkning tillagde en altovervejende betydning.

Andre forskelle i forhold til ordningen om hyacintproduktion i sag 190/73 er, at den foreliggende ordning er kommet i stand ved en flersidig forhandling på europæisk plan mellem de berørte erhvervskredse, og at der er tale om midlertidige foranstaltninger.

Kommissionen for De europæiske Fællesskaber har ved sin befuldmægtigede hr. Bourgeois indgivet mundtlige indlæg i retsmødet den 30. marts 1977.

Generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 28. april 1977.

Præmisser

1 Ved dom af 28. oktober 1976, indgået til Domstolens justitskontor den 24. november 1976, har Gerechtshof Amsterdam i medfør af EØF-traktatens artikel 177 stillet det præjudicielle spørgsmål om »bestemmelserne i 'Verordening Produktie Slachtpluimveesector 1974' udstedt af 'Produktschap voor Pluimvee en Eieren' strider mod forordning nr. 123/67/EØF af 13. juni 1967 fra Rådet for De europæiske Fællesskaber om en fælles markedsordning for fjerkrækød eller mod EØF-traktatens artikler 30-37«;

2 de i spørgsmålet omhandlede nationale retsregler bestemmer, at produktionen af slagtet fjerkræ i anden halvdel af året 1974 skal begrænses, idet der fastsættes bestemte kvoter udregnet i forhold til en referenceperiode;

3 under en straffesag, der var anlagt mod indehaveren af et fjerkræslagteri, fordi denne havde slagtet en større mængde kyllinger end den kvota, som »Produktschap voor Pluimvee en eieren« (organ under den offentligretlige erhvervsstyring med retsanordnende myndighed, her organet for fjerkræ- og ægsektoren) havde tildelt ham, opstod spørgsmålet, om de bestemmelser, som indehaveren var tiltalt for at have overtrådt, var forenelige med Rådets forordning nr. 123/67 eller med traktatens artikler 30-37.

4 Selv om Domstolen inden for rammerne af traktatens artikel 177 ikke kan udtale sig om fortolkningen og gyldigheden af nationale love eller andre retsforskrifter, kan den dog forsyne den nationale ret med fortolkningsbidrag fra fællesskabsretten, som kan sætte den i stand til at løse det retlige problem, som er forelagt den;

5 under denne synsvinkel er det præjudicielle spørgsmål, om Rådets forordning nr. 123/67 og i givet fald traktatens artikler 30-37 skal fortolkes således, at de forbyder sådanne restriktioner for produktionen eller afsætningen af fjerkrækød, som er iværksat ved de anførte nationale bestemmelser.

6 Markedsordningen for fjerkrækød i henhold til Rådets forordning nr. 123/67 indeholder for det interne markeds vedkommende et forbud mod statsstøtte, mod enhver told eller afgift med tilsvarende virkning og mod enhver kvantitativ restriktion eller foranstaltning med tilsvarende virkning samt en fastsæt-

telse af regler for afsætningen men indfører ingen interventionsordning overhovedet;

7 artikel 2 i forordningen bestemmer dog, at Rådet kan træffe visse fællesskabsforanstaltninger »for i erhvervslivet at fremme sådanne initiativer, som kan lette tilpasningen af udbudet til markedets krav med undtagelse af initiativer, der vedrører tilbagetrækning fra markedet«;

8 Rådet har hverken på tidspunktet for de omstridte handlinger eller senere benyttet sig af de beføjelser, som er indrømmet det i denne henseende.

9 Efter at der i løbet af 1974 havde kunnet konstateres en overproduktion af fjerkrækød og et mærkbart prisfald, bevilgede Rådet med henblik på at rette op på denne tilstand et beløb til reklamekampagner for at øge forbruget af disse produkter, mens Kommissionen dels støttede eksporten ved at forhøje restitutionerne dels foreslog, at de forskellige medlemsstaters producenter skulle tage initiativer til frivilligt at begrænse produktionen af slagtet fjerkræ;

10 ifølge Kommissionens redegørelse under den mundtlige forhandling bevirkede virksomhedernes samordningsforanstaltninger, i visse tilfælde i øvrigt med statsstøtte og forskelligt udformede fra medlemsstat til medlemsstat, at produktionen gik ned med ca. 10 % i forhold til 1973, et fald som, efter Kommissionens rapport om landbrugets stilling in 1974, opfyldte det tilsigtede mål;

11 da denne frivillige samordning mellem producenterne åbenbart ikke kunne gennemføres i Nederlandene, gennemførte det for denne sektor kompetente »Produktschap« med den nederlandske landbrugsministers billigelse en foranstaltning, hvorefter slagtningen af kyllinger blev kontingenteret, idet der for anden halvdel af 1974 blev fastsat bestemte kvoter, der var beregnet på grundlag af de mængder, der var slagtet i en referenceperiode;

12 det stillede spørgsmål gør det muligt at tage stilling til, om den omtvistede nationale foranstaltning, under hensyn til fællesskabsmyndighedernes opfordring til at nedsætte produktionen for at rette op på prisfaldet, skal anses som uforenelig med de fællesskabsretlige bestemmelser, som den nationale ret har anført.

13 Når Fællesskabet i henhold til traktatens artikel 40 har oprettet en fælles markedsordning inden for en bestemt sektor, er medlemsstaterne forpligtet til ikke at gøre undtagelser fra denne ordning eller i øvrigt tilsidesætte den;

14 i sin meddelelse til Rådet af 23. januar 1967 (Doc. CEE, SEC (67) 115 final) begrunder Kommissionen den omstændighed, at dens forslag til forordning om en fælles markedsordning for fjerkrækød ikke indeholder hjemmel til interventionsforanstaltninger, med den betragtning, at »intervention på markedet for æg og fjerkrækød ikke er ønskelig« på grund af karakteren af produktionen i denne sektor, strukturen i produktions- og afsætningsleddet samt de variable elementers betydelige andel af produktionsomkostningerne;

15 Kommissionen har også i samme dokument anført, at den hurtige tilpasning af produktionsmængden til efterspørgslen, som ifølge Kommissionen er karakteristisk for markedet for fjerkrækød, bevirker, at »inden den interventionsmekanisme, der skal fjerne en vis mængde varer fra markedet, har kunnet frembringe resultater, vil der allerede i selve produktionsprocessen være kræfter igang for at bringe priserne ned på et mere normalt niveau«.

16 Det fremgår af disse betragtninger, at den omstændighed, at forordningen ikke indeholder hjemmel til foranstaltninger, der i givet fald skal trække produkterne tilbage fra markedet, ikke beror på en undladelse eller et ønske om at overlade sådanne foranstaltninger til medlemsstaternes vurdering, men er resultatet af et velovervejet økonomisk-politisk valg, hvor man hovedsagelig lader markedskræfterne sikre den ønskede ligevægt mellem udbud og efterspørgsel.

17 Denne konklusion støttes ikke alene af forordningens artikel 13, hvorefter alle former for kvantitative restriktioner eller foranstaltninger med tilsvarende virkning i Fællesskabets interne handel er forbudt, men også af samme forordnings artikel 2, hvorefter der kan træffes foranstaltninger for i erhvervslivet at fremme sådanne initiativer, som kan lette tilpasningen af udbudet til markedets krav, dog med undtagelse af initiativer »der vedrører tilbagetrækning fra markedet«;

18 det fremgår således klart af den almindelige opbygning af forordningens regler, at i Fællesskabets interne handel hviler markedsordningen for det foreliggende produkt på princippet om fri handel på lige konkurrencevilkår;

19 selv om det måtte antages, at de nationale restriktioner for slagtningen alene vedrører produkternes fremstilling og ikke deres afsætning, er sådanne restriktioner forbudt både i medfør af artikel 2 i forordning nr. 123/67, fordi de har tilsvarende virkning som en tilbagetrækning af varen, og fordi de udgør kvantitative restriktioner, der i hvert fald under visse betingelser er egnede til at påvirke samhandelen under den i forordning nr. 123/67 indeholdte markedsordning.

20 Det skal dog undersøges, om den omstændighed, at Kommissionen foreslog vedkommende erhvervsgren at gå ind på en frivillig begrænsning af produktionen, ikke kan begrunde en fortolkning af artikel 2, hvorefter en beslutning fra en national offentlig myndighed, der forestår reguleringen af en erhvervsgren, er forenelig med denne bestemmelse og derfor tilladt, når samtlige vedkommende virksomheder pålægges ens foranstaltninger.

21 Selv om artikel 2 i forordning nr. 123/67 bestemmer, at erhvervslivets initiativer kan benyttes for at tilpasse udbudet til markedets krav, er dette under den udtrykkelige betingelse, at der herved er tale om fællesskabsforanstaltninger, og at initiativer, der vedrører tilbagetrækning fra markedet, er undtaget;

22 selv om en vedtagelse af fællesskabsforanstaltninger ikke nødvendigvis indbærer, at gennemførelsen heraf i alle henseender skal være ens for hele fællesskabsområdet, udelukker den dog foranstaltninger, som træffes på erhvervslivets eget initiativ og inden for den enkeltes særlige nationale rammer, idet en ikke koordineret optræden kan medføre forskelsbehandling mellem producenter og forbrugere og forvridninger i medlemsstaternes samhandel.

23 Selv om det i øvrigt måtte antages, at en sådan fælles optræden af producenter eller producentsammenslutninger var forenelig med forordning nr. 26/62 af 4. april 1962 om anvendelse af visse konkurrenceregler inden for produktion og handel med landbrugsvarer (EFT 1959-62, s. 120; org.ref. JO 30 af 20. 4. 1962, s. 993), må formålet med sådanne aftaler ikke være en tilsidesættelse af den udtrykkelige bestemmelse i artikel 2 i forordning nr. 123/67, der forbyder foranstaltninger, der vedrører tilbagetrækning fra markedet;

24 der kan herefter rejses alvorlig tvivl om, hvorvidt Kommissionens opfordringer eller forslag til erhvervslivet i den retning er forenelige med artikel 2 i forordning nr. 123/67.

25 Den omstændighed, at fællesskabsmyndighederne har fremmet handlinger, som strider mod fællesskabsretten, bevirker ikke, at foranstaltninger, som et offentligt organ i en medlemsstat har truffet i samme hensigt, må anerkendes som forenelige med forordning nr. 123/67;

26 det skal endvidere anføres, at der under alle omstændigheder er en klar forskel mellem foranstaltninger om frivillig begrænsning og tvangsforanstaltninger, som en offentligretlig myndighed pålægger;

27 det stillede spørgsmål må herefter besvares således, at forordning nr. 123/67, navnlig artikel 2 og 13, skal fortolkes således, at foranstaltninger, der er truffet af nationale myndigheder med henblik på kontingentering af slagtning af fjerkræ, er uforenelige med disse bestemmelser.

28 Dette svar gør en fortolkning af traktatens artikler 30-37 overflødig.

Vedrørende sagsomkostningerne

29 De udgifter, der er afholdt af den nederlandske regering og Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke godtgøres;

30 da retsforhandlingerne i forhold til hovedsagens parter udgør et led i en sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne.

På grundlag af disse præmisser,

kender

DOMSTOLEN

vedrørende de spørgsmål, som er forelagt den af Gerechtshof Amsterdam ved dom af 28. oktober 1976, for ret:

Forordning nr. 123/67, navnlig artikel 2 og 13, skal fortolkes således, at foranstaltninger, der er truffet af nationale myndigheder

med henblik på kontingentering af slagtning af fjerkræ, er uforenelige med disse bestemmelser.

Kutscher Donner Pescatore Mertens de Wilmars Sørensen

Mackenzie Stuart O'Keeffe Bosco Touffait

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 18. maj 1977.

A. Van Houtte
Justitssekretær

H. Kutscher
Præsident

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT H. MAYRAS FREMSAT DEN 28. APRIL 1977 [1]

Høje Ret.

Den anmodning om præjudiciel afgørelse, der er indgivet af Gerechtshof i Amsterdam har sin oprindelse i en straffesag, der ved retten for politisager af økonomisk karakter ved Arrondissementsrechtbank Haarlem blev indledt mod direktøren for selskabet van den Hazel Oostzaan B.V., Beert van den Hazel, der tiltaltes for at have overtrådt bestemmelserne i artikel 2, stk. 1 i en anordning om produktion af slagtet fjerkræ i 1974.

Denne nederlandske anordning, som udstedtes den 1. maj af Produktschap voor Pluimvee en Eieren, et offentligretligt organ (der forestår forvaltningen af sektoren for fjerkrækød og æg), og bekendtgjort den 6. maj, skulle rette op på det fald i markedspriserne for fjerkrækød, som skyldtes en overproduktion af dette produkt på fællesskabsmarkedet.

I medfør af denne anordning, som kun indeholder kvantitative kriterier for produktionen, men ingen normer for kvalitet eller afsætning, blev det i hver måned af anden halvdel af 1974 forbudt at slagte flere slagtekyllinger end en mængde, der i levende vægt af det nævnte Produktschap var fastsat til 80 % af den gennemsnitlige vægt af det antal levende slagtekyllinger, som månedligt var blevet opgivet under en referenceperiode fra den 1. juli 1972 til den 1. januar 1974.

Overtrædelser af denne anordning straffes med bøde og fængsel som forvandlingsstraf. Det konstateredes under sagen i første instans, at selskabet van den Hazel, Oostzaan i juli måned 1974 havde slagtet kyllinger i en mængde, der svarede til mere end 684 tons i levende vægt, skønt selskabet i henhold til anordningens bestemmelser efter den »tildelingsattest«, som Produktschap havde

1 – Oversat fra fransk.